

SPIS TREŚCI

Wstęp	9
Rozdział I	
Komunikacja dydaktyczna Anna Baran	13
1. Wprowadzenie	13
2. Komunikacja interpersonalna w procesie edukacyjnym	14
3. Specyfika komunikacji w dydaktyce a wiek studentów	22
4. Asertywność w kontakcie ze studentami	26
5. Grupa społeczna w rzeczywistości akademickiej	32
6. Konstruktywna praca grupowa	39
Rozdział II	
Przygotowanie do zajęć Joanna Hady, Paula Wieczorek	44
1. Wprowadzenie	44
2. Cele oraz założenia dydaktyczne	45
3. Miejsce, przekaz, nadawca/odbiorca	48
4. Planowanie i konspekt zajęć dydaktycznych w szkolnictwie wyższym	52
5. Modele i struktury zajęć dydaktycznych w szkolnictwie wyższym	54
6. Nowoczesne materiały i narzędzia dydaktyczne oraz ich rola w angażowaniu studentów	60
7. Struktura skutecznej prezentacji	64
8. Podsumowanie	67
Rozdział III	
Wykładowca legalny, czyli o prawie autorskim w dydaktyce Andrzej Kiebała ...	68
1. Wprowadzenie	68
2. Utwór jako przedmiot ochrony prawa autorskiego	70
3. Prawa autorskie osobiste i majątkowe	75
4. Korzystanie z utworów dla celów dydaktycznych lub naukowych – tzw. dozwolony użytek edukacyjny	77
5. Prawo cytatu	80
6. Korzystanie z programów komputerowych	84

7. Domena publiczna, otwarty dostęp i licencja otwarta.	85
8. Zamiast podsumowania – prawo autorskie a generatywna sztuczna inteligencja	87

Rozdział IV

Głos i wymowa doskonałych wykładowców *Marta Wojtowicz-Błąd,*

<i>Lukasz Błąd</i>	90
1. Wprowadzenie	90
2. Wykładowca – <i>one man show</i>	91
3. Błędy w wymowie	94
4. Akcent wyrazowy i tempo wymowy	97
5. Jak doskonalić wymowę	100
6. Podsumowanie	106
Załącznik: Zestaw ćwiczeń	108

Rozdział V

Indywidualny styl prowadzenia zajęć *Andrzej Rozmus*

1. Wprowadzenie	111
2. Wiedza i doświadczenie wykładowcy	112
3. Osobowość wykładowcy	115
4. Jakość komunikacji interpersonalnej	123
5. Motywacja i nastawienie wykładowcy	126
6. Obraz idealnego wykładowcy	131
7. Elementy materialne wizerunku wykładowcy	131
8. Technologia dydaktyczna	133
9. Drogi doskonalenia indywidualnego stylu prowadzenia zajęć	138

Rozdział VI

Angażujące nauczanie. Metody dostosowane do współczesnych generacji

<i>studentów Joanna Świętoniowska</i>	141
1. Wprowadzenie	141
2. Edukacja w nowej rzeczywistości – oczekiwania pokoleń Z i Alfa	142
3. Nowe pokolenia – unikalne podejście do nauki	143
4. Zaangażowanie przez interakcję – <i>active learning</i> dla nowych pokoleń	147
5. Warsztat dydaktyczny nauczyciela nowych pokoleń	149
6. Metoda projektowa (ang. <i>project-based learning</i>)	154
7. Podsumowanie	160

Rozdział VII

Psychologiczne aspekty dydaktyki – wybrane zagadnienia

<i>Barbara Przywara, Agata Ziemiakowicz</i>	161
1. Wprowadzenie	161
2. Wybrane zagadnienia z neurodydaktyki	163
3. Co sprzyja efektywnemu uczeniu się – najważniejsze zagadnienia	166

4. Podstawy procesu oceniania	170
5. Przyczyny błędów w procesie oceniania	172

Rozdział VIII

Wielokulturowa uczelnia <i>Anna Siewierska</i>	177
1. Wprowadzenie	177
2. Wykładowca w środowisku wielokulturowym	178
3. Dystans władzy w środowisku akademickim	180
4. Indywidualizm i kolektywizm – wyzwanie dla wykładowcy	182
5. Męskość i kobiecość kultury jako źródło nieporozumień	185
6. Unikanie niepewności	188
7. Orientacja krótko- i długodystansowa, czyli dynamizm konfucjański	191
8. Podsumowanie	194

Rozdział IX

Dostępność w praktyce: wykładowca a student z niepełnosprawnością

<i>Monika Struck-Peregończyk</i>	196
1. Wprowadzenie	196
2. Prawo do studiowania	199
3. Stereotypowe myślenie o osobach z niepełnosprawnościami	204
4. Postrzeganie studentów z niepełnosprawnościami	206
5. <i>Savoir-vivre</i> w stosunku do osób z niepełnosprawnościami	210
6. Wskazówki dla osób prowadzących zajęcia dydaktyczne z osobami z różnymi typami niepełnosprawności	211
7. Podsumowanie	218

Rozdział X

Wykładowca dowcipny, czyli wady i zalety humoru w szkole wyższej

<i>Łukasz Błąd</i>	220
1. Wprowadzenie	220
2. Powaga a humor	221
3. Poznawcza wartość humoru	229
4. Humor w nauczaniu	233
5. Humor w wystąpieniach publicznych	237

Rozdział XI

Wykładowca i student w dobie cyfrowej i rewolucji AI

<i>Olga Kurek-Ochmańska, Arkadiusz Gawęł, Ewa Basara</i>	252
1. Wprowadzenie – uniwersytet dawniej	252
2. Trendy w edukacji – uniwersytet dziś	253
3. Native speakerzy cyfrowego języka – charakterystyka studentów z pokolenia Z	256
4. Sztuczna inteligencja jako narzędzie dydaktyczne	259
5. Rekomendacje dla wykładowców uczących „nowych studentów”	264

Rozdział XII	
Specyfika kształcenia zdalnego – między psychologią a informatyką	
<i>Jan Gosztyła, Joanna Wójcik</i>	267
1. Wprowadzenie	267
2. Psychologiczna specyfika kształcenia zdalnego	268
3. Znaczenie zasad ergonomii w kształceniu zdalnym	273
4. Rola nauczyciela akademickiego	274
5. Znaczenie technologii w zdalnym nauczaniu	278
6. Nowe perspektywy kształcenia online	281
7. Podsumowanie	282
Rozdział XIII	
Zrównoważony rozwój z perspektywy wykładowcy	283
<i>Katarzyna Kurzępa-Dedo, Małgorzata Gosek</i>	283
1. Wprowadzenie – kryzys klimatyczny i środowiskowy a zrównoważony rozwój	283
2. Rola uczelni i wykładowcy w świetle wyzwań zrównoważonego rozwoju	286
3. Uczelnia jako zrównoważona organizacja – kwestie ESG	287
4. Kwestie środowiskowe w uczelni	288
5. Kwestie społeczne w uczelni	288
6. Ład organizacyjny	290
7. Metody i narzędzia w kształtowaniu zielonych kompetencji studentów	291
8. Rola wykładowcy w upowszechnianiu równości, różnorodności i włączenia społecznego na uczelni	293
9. Reagowanie na zjawiska dyskryminacji i przemocy	296
10. Włączający język w kontaktach ze studentami	297
Rozdział XIV	
Etyka nauczyciela akademickiego <i>Konrad Szocik</i>	300
1. Wprowadzenie	300
2. Różnorodność rozumień problematyki etycznej	301
3. Wpływ nowych technologii na kwestie etyczne	303
4. Troska o grupy tradycyjnie wykluczane	304
5. Niemoralność tego, co moralne, i moralność tego, co niemoralne	305
6. Konkluzje	306
Aneks	309
Trudne sytuacje w dydaktyce	309
Skorowidz	315
O autorach	321